

Prištini sem ugotovil, da je zaradi skromnosti svoja dela »pozabil.«) Jasno je, da se pri izboru nismo ozirali na estetska merila, ampak samo na odmevnost in pomen. Razlaga ob otvoritvi, prisotnost najvišjih predstavnikov pokrajine, radijski in televizijski intervjuji so dali razstavi publiciteto, kakršno bi si doma samo želeli.

Razstava »*NOB v slovenskem leposlovju*«, ki smo jo priredili ob mesecu knjige, posega na področje, ki je namenjeno bralcu, ne pa strokovnjaku. Kljub bibliografiji je bilo treba marsikaj dodati iz spomina. Pri tem je seveda nujno, da smo mnogo tega, morda celo kako pomembno delo izpustili. Čeprav so zamere najpogostejše, kadar kako delo spregledamo, imam take razstave najraje. Mislim, da bi morali takih tematskih razstav delati več — od njih si za branje največ obetam. In saj gre predvsem za branje, ali ne?

Zunaj naše hiše, na gospodarskem razstavišču, smo uredili razstavo »*Tito v slovenski knjigi*«. Pri tem smo pokazali tudi nekaj predsednikovih del, ki so izšla pri nas v raznih ilegalnih tiskarnah. Razstava je bila ob vhodu v razstavni prostor in jo je najbrž marsikdo, ki je hitel k lepo urejenim in poudarjenim panojem naših založb, verjetno spregledal. Varstvo je bilo zagotovljeno. Toda, ko sem prišel po končanem sejmu po gradivo, me je bilo nemalo groza. Videl sem vse knjige na mizi med ljudmi, ki so podirali, prihajali in odhajali s paketi knjig. Priznam, da sem si oddahnil, ko sem »doma« odključal knjige po seznamu in spoznal, da smo Slovenci vendarle zelo pošteni. Partizanski tiski so vsaj velike redkosti, če že niso unikati...

Slej ko prej mislim, da so neka nova znanstvena spoznanja, ki bi nastala ob prirejanju razstav, sicer možna, a vendarle izjema. Tudi v kdo ve kakšne širine se te vrste propaganda vsaj v Ljubljani ne more razširiti. Prepričan pa sem, da je tistih, ki po taki razstavi sežejo po knjigi, toliko, da je trud z njo poplačan.

Jaro Dolar

Razstave v Univerzitetni knjižnici Maribor

Razstavna dejavnost mariborske Univerzitetne knjižnice je razmeroma precejšnja; letno pripravijo njeni delavci povprečno po deset razstav. Njihov izbor je praviloma obdelan najmanj za leto vnaprej; po vsebini in namembnosti pa so dobro premišljene.

Ko strokovni kolegij knjižnice zažrtuje program razstav, mu je eno prvih vodil, da naj obiskovalce nagovorijo s premišljeno izbranim sporočilom. Na kratko označena sporočila mnogih razstav bi

mogli zaobseči v odgovoru na vprašanje, kako so se pomembna zgodovinska in kulturna dogajanja pojavljala v Mariboru ali so v njem odmevala ali kako so nanj vplivala. Strokovni kolegij namreč meni, da je knjižnica s svojim najraznovrstnejšim knjižničnim gradivom, ki ga je marsikdaj z izposojenim treba še obogatiti, sila dragocen kulturni dejavnik in spodbudnik, soustvarjalec družbene zavesti, zavesti o pripadnosti k naši ožji ter širši, narodni in državni skupnosti.

Za primer navedimo štiri razstave: Ivan Cankar v Mariboru (1976), Tito v Mariboru (1977), Oton Župančič (1978), Beethoven v Mariboru (1977). Vse so bile takšne, da so bila ob delu zanje ugotovljena nova spoznanja, pridobljeno pa tudi novo gradivo. Tako je bila Cankarjeva prisotnost v Mariboru izpričana izza prvega desetletja našega stoletja, bodisi da je bil sam v mestu, bodisi z uprizoritvami njegovih dramatskih del, z izposojo njegovih del v mariborskih knjižnicah (tudi pred vojsko) in z izdajanjem njegovih del v Mariboru.

Razstava Tito v Mariboru je en del posvetila Titovim letom, ki jih je prebil v mariborski kaznilnici kot politični kaznjenelec, večinom pa je s tiskanim in fotografskim gradivom ilustrirala vseh petero predsednikovih obiskov v obdramskem mestu.

Razstava Oton Župančič je bila posvečena stoletnici pesnikovega rojstva. Razstava je sicer poudarjeno prikazala pesnikovo ustvarjalnost (ne samo pesniško), v dobršnem delu pa je odkrila, kako je Župančič prihajal v Maribor, kako so ga v Mariboru prav oboževali, zlasti mladina, kako se je zdravil v mariborskem sanatoriju. Ob delu za razstavo je bilo na primer odkrito, kako je Oton Župančič med okupacijo pomagal ohraniti nekdanjo največjo mariborsko zasebno knjižnico — bila je last generala Rudolfa Maistra, ki so se je — ubežnice na Hrvaškem — hoteli dokopati gestapovci.

Stopetdesetletnica smrti Ludwiga v. Beethovna je knjižnici ponudila priložnost, da je prikazala s plakati in s slikovnim gradivom, kako so mojstrovo glasbo sprejemali v Mariboru od 1860 do današnjih dni. Razstava je ugotovila, da je bila Beethovnova glasba čest gost na mariborskih koncertnih odrih in da so jo, resda v poprejšnjih časih obilneje, izvajali tudi mariborski glasbeni korpusi.

Primer, kako je nekatere tradicionalne kulturne praznike mogoče počastiti nekonvencionalno, je bila razstava Raziskovalna in inovacijska dejavnost v mariborskih organizacijah združenega dela s področja gospodarstva; odprli so jo za slovenski kulturni praznik 1977. Z njo je knjižnica uresničila kar več namenov: polpublicirano gradivo, ki se običajno skriva znotraj tovarniških zidov, je bilo razgrnjeno javnosti; to gradivo je dobila v svoje fonde Uni-

verzitetna knjižnica Maribor (če pa ne, jih je zajela vsaj bibliografsko); pokazala je, da je ta dejavnost v Mariboru močna, a ne zadosti znana, pa jo je treba torej bibliotekarsko povezati, odpreti pa tudi javnosti; opozorila je področje gospodarstva, da je neizogibno in trdno povezano s kulturo.

Univerzitetna knjižnica Maribor je kot druga slovenska arhivska knjižnica med 28. septembrom in 6. oktobrom 1977 v okviru Slovenskih kulturnih dni v Črni gori v Domu JLA v Titogradu postavila na ogled razstavo Sodobna slovenska književnost. Ker je hkrati v Prištini imela razstavo z istim imenom Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, gre za prvi primer, da sta naši arhivski knjižnici zmogli iz lastnih fondov pripraviti po zasnovi (ne pa po vsebini in izvedbi) identično razstavo.

Slovesna otvoritev razstave je bila uvod v literarni nastop slovenskih književnikov. Prireditvi sta naleteli na širok odmev v množičnih občilih (tisk, RTV), pa tudi v črnogorski javnosti.

Bruno Hartman

Knjižni razstavi »Sodobna slovenska pravljica« in »Stoletnica Otona Župančiča« v Pionirski knjižnici v Ljubljani

Ob Mednarodnem dnevu mladinske knjige (2. april, rojstni dan Hansa Christiana Andersena) je priredila Pionirska knjižnica v sodelovanju z Likovnim oddelkom Pionirskega doma razstavo »SO-DOBNA SLOVENSKA PRAVLJICA«. Tako imenovana sodobna slovenska pravljica je v povojni slovenski književnosti za mladino ustvarjalno zelo vitalna literarna zvrst in obenem doživljajsko izredno odmevna pri otrokih do 10. leta. Zato je razstava tudi nalezljiva na veliko zanimanje pri mladi populaciji od predbralnega obdobja do 10. leta (VVZ in nižji razredi osnovnih šol), kateri je bila v prvi vrsti tudi namenjena. Za odrasle obiskovalce: pedagoge, založnike, vzgojiteljice, starše itd. pa je bila razstava zanimiva tudi po svoji teoretični strani, saj je v svojem konceptu skušala opredeliti slovensko različico te literarne zvrsti.

Razstavljenih je bilo 197 knjižnih enot. Knjižno gradivo je dopolnjevala razstava izvornih otroških ilustracij k sodobnim slovenskim pravljicnim besedilom.

Razstavo si je ogledalo 1762 otrok in 275 odraslih. Vse VVZ in razredne skupine so imele komentirano vodstvo po razstavi in so v razstavnih prostorih lahko poslušale plošče s slovenskimi sodobnimi